

Standardeissa siirryttiin ON LINE -aikaan

Teksti ja kuva: Marketta Harinen

■ Jo muutaman vuoden ajan SFS-standardeja on imuroitu Standardisoimisliiton verkkokaupasta. Viime lokakuusta lähtien sieltä on voinut saada myös ISO-standardeja tai siirtyä kokonaan on line -aikaan. On line -sopimuksen tehtyään standardeja voi lukea suoraan verkkokaupan kokoelmista.

Standardisoinnin keskusjärjestö Suomen Standardisoimisliitto SFS vahvistaa, julkaisee, myy ja välittää standardeja, nyt siis myös verkkokaupasta ja on line -sopimuksilla.

Viime vuoden lokakuusta lähtien SFS:n kanssa on ollut mahdollista sopia omista sivuista verkkokaupassa, jolloin standardeja voi lukea jatkuvasti kaupan kokoelmista. Lokakuusta lähtien verkkokaupasta on voinut imuroida myös ISO-standardeja, kun aiemmin sieltä sai vain kansallisia SFS-standardeja.

– On line -sopimus tehdään aina yhdestä tai useammasta standardien ICS-ryhmästä, ja palvelu on sidottu käyttäjän IP-osoitteeseen, SFS:n tiedottaja Jyrki Alanko huomauttaa.

Uusi palvelumuoto ei ole ollut niin suosittua kuin liitossa alkujaan ajateltiin, vaikka asiakasyritykset ja muut standardeja käyttävät yhteisöt voisivat näin säästää muun muassa standardikokoelmiensa ylläpito- ja arkistointikustannuksissa. Edelleen standardit leviävät pääasiassa painettuina versioina kuten ennenkin ja niitä tilataan – yllätys, yllätys – useim-

miten puhelimitse.

Verkkokaupan luetteloissa näkyvät nyt myös kumotut standardit ja ehdotukset uusiksi ISO-standardeiksi. Niitä ei kuitenkaan voi imuroida, vaan ne pitää tilata erikseen.

SFS:n verkkosivusto osoitteessa www.sfs.fi tarjoaa paljon tietoa standardeista ja tämän yleishyödyllisen liiton palveluista. Sivusto on uusittu viime vuonna sekä rakenteeltaan että toiminnaltaan, ja esimerkiksi oppimateriaalia on lisätty.

– Meidän sivuillamme on runsaat 2 000 kävijää päivässä. Valtaosa heistä haluaa tietää voimassa olevista standardeista, Alanko toteaa.

Ihan pienestä asiasta ei ole kysymys, sillä erilaisia SFS-standardeja on olemassa kunnioitettavat 18 000 kappaletta. Kaikki standardit luetellaan vuosittain ilmestyvässä SFS-luettelossa, sillä vuoden aikana uusia standardeja tulee noin 1 500. Kahden puhelinluettelon paksuiselle kirjalle on sillekin peräti 800 tilaajaa.

Uuden standardin avulla akustiikka kuntoon

Viime vuoden myydyin SFS-julkaisu oli SFS-käsikirja 145 Sähkötyöturvallisuus. Sitä ostettiin 1 692 kappaletta. Hyvänä kakkosena myytyjen standardien vuositilastossa komeilee SFS-

DI Sari Tuhkunen on yksi Standardisoimisliiton osastoinfööreistä. Kemiantekniikkaa TKK:ssa opiskellut Tuhkunen työskentelee Standardisointiliitossa paloteknisen komitean, mittayksikkökomitean ja tietohuoltokomitean sihteerinä. – Mielenkiintoista työtä, vaikei ehkä aivan koulutuksen mukaista, Tuhkanen tuumaa.

käsikirja 144 Pienjännitesähköasennukset ja sähkötyöturvallisuus ja kolmantena SFS 6002 Sähkötyöturvallisuus.

Sähkötyöturvallisuuteen liittyvä standardi 6002 on SFS:n suurin menestys. Vuosien myötä sitä on myyty poikkeuksellisen paljon, yhteensä jo 25 000 kappaletta.

Viime vuoden myyntihittilistan ainoa uusi, puhtaasti kansallinen standardi SFS 5907 Rakennusten akustinen luokitus oli 363 kappaletta myynnillä seitsemänneksi eniten ostettu standardi. Tämä äänieristyksen ja melutason määrittävä standardi jakaa rakennukset neljään akustiseen luokkaan, jois-

80 vuotta SFS-standardeja

Ensimmäiset SFS-standardit vahvistettiin 80 vuotta sitten 19. maaliskuuta 1925. Standardit käsittelivät kiertäviä.

Metrisiä kiertäviä käsitteli standardi SFS B.1.3, jossa ilmoitettiin sen olevan yhtäpitävä Zürichissä vuonna 1898 vahvistetun System International (SI) muodon kanssa. Standardin vahvisti edellisenä vuonna toimintansa aloittanut Suomen Standardisoimislautakunta.

Standardeja käytetään hankinnoissa ja viestinnässä, niillä helpotetaan kaupankäyntiä, vähennetään tuotantokustannuksia sekä lisätään tuotteiden ja palveluiden laatua, turvallisuutta ja yhteensopivuutta.

ta luokat A ja B ovat tavallista parempia, C vastaa vähimmäistasoa ja D on tarkoitettu vain vanhoja rakennuksia varten.

Syyskuussa julkaistu standardi ei ole rakennusmääräys, vaan suositus. Se voidaan liittää sopimusasiakirjoihin, jolloin rakentaja on vastuussa siitä, että sovitut luokitustaso saavutetaan. Luokat määrittelevät tarkat raja-arvot ilma- ja askelääneneritykselle, rakennuksen LVIS-laitteiden aiheuttamille äänitasoille rakennuksen sisällä, liikenteen aiheuttamalle äänitasolle sekä huoneakustiikalle.

Uuden standardin toivotaan kehottavan Suomen rakennusten melko surkeaa akustista tilaa, kun akustiikkasunnittelu on yleensä jätetty kokonaan tekemättä ja jälkikäteen asian korjaamista on pidetty liian kalliina.

– Esimerkiksi toimistoissa kyse on vain noin 30–40 euron panostamisesta neliötä kohti. Se on pientä metelistä aiheutuvan työajan menetyksen kustannuksiin, standardin suunnitteluryhmässä työskennellyt Työterveyslaitoksen erikoistutkija **Markku Hongisto** sanoo.

Asuinhuoneistoille on määriteltä hieman muita rakennustyyppisiä kovemmat kriteerit. Luokissa A ja B on tiukemmat vaatimukset matalien äänien ääneneritykselle.

– Uusi luokittelutarve lähti siitä, että meillä on tarvetta kysyntää ja odotuksia eritasoisille asunnoille. Etenkin laadukkaampien asuntojen ostajilla on ollut käsitys, että he saavat paremmin eristetyin huoneiston, vaikka niin ei ole ollut, tekniikan lisensiaatti **Mikko Kylliäinen** kertoo.

Ruotsissa ja Norjassa parem-

paa äänieristystä osataan jo käyttää myyntivalttina, sillä se ei lisää olennaisesti rakennuskustannuksia.

Suomessa rakennustekniikka on ollut sama jo 30 vuotta. Siksi kaikki rakennukset ovat ääneneristävyydeltään samankaltaisia. Niissä on kantavat päätyseinän suuntaiset väliseinät, joiden päällä on ontelolaatta tai paikallaan valettu välipohja.

Kylliäisen mielestä perusratkaisujen muuttamiseen ei ole syytä, vaan kyse on lähinnä rakennepak-suuksista. Äänieristykseen parantamiseksi voidaan rakentaa masiivisempia välipohjia tai niihin yhdistettyjä levyrakenteita, kelluvia lattiaita tai kaksinkertaisia väliseiniä. Mullistavia muutoksia ei tarvitse tehdä eikä kantaviin rakenteisiin tarvitse puuttua.

ISO tekee standardin yhteiskuntavastuusta

Kansainvälinen standardisoimisjärjestö ISO on päättänyt laatia organisaatioiden yhteiskuntavastuuta käsittelevän standardin ”Guidance on Social Responsibility”.

Alustavien suunnitelmien mukaan ISO tekee ohjestandardin, jonka pitäisi olla valmis kolmen vuoden kuluttua. Tätä työtä varten Suomeenkin on nyt perustettu komitea, jonka työhön pyritään saamaan edustajia eri sidosryhmistä kuten teollisuudesta, julkisesta hallinnosta ja eri järjestöistä. Myös TEK on mukana komiteassa.

Yhteiskuntavastuustandardin tavoite on muun muassa auttaa organisaatiota toteuttamaan ja parantamaan yhteiskuntavastuullista toimintaa, lisätä luottamus-

ta organisaation ja eri sidosryhmien välillä ja yhdenmukaistaa alan terminologiaa. Sertifiointiin sitä ei ole tarkoitettu.

Aiheesta voi lukea enemmän ISO:n verkkosivuilta www.iso.org/sr.

Standardointirintamalla on

tapahtumassa muutakin uutta. Esimerkiksi tietohallinnosta ollaan laatimassa kansainvälistä standardia ISO 20 000, toimistoasiakirjojen perustandardeja ollaan uusimassa ja ISBN-numerosta vahvistetaan lähiaikoina uusittu ISO-standardi. □

SFS-luettelo 2005 ilmestyi

Vuoden 2005 alussa voimassa olleet SFS-standardit on mainittu juuri ilmestyneessä 1 095-sivuisessa SFS-luettelossa. Standardit on lueteltu kansainväliseen julkaisuun perustuvan SFS-ICS-ryhmittelyn mukaan. Vuoden 2005 alussa oli voimassa 18 784 SFS-standardia.

SFS-luettelossa on mainittu kustakin standardista tunnus, nimi, vahvistuspäivä-määrä, painos, sivumäärä ja hintaryhmä. Jos standardi ei ole suomenkielinen, on tunnuksen perässä mainittu julkaisun kieli. Mikäli standardi liittyy johonkin EU:n uuden lähestymistavan direktiiviin, on tästä maininta kyseisen standardin kohdalla.

Julkaisussa on yleistietoa standardien vahvistamisesta, julkaisemisesta, myynnistä ja tekijänoikeudesta. Julkaisussa on myös yli satasivuinen asiasanahakemisto. SFS-luettelossa on mainittu myös kaikki SFS-käsikirjat, SFS-oppaat ja muut tuotteet.

Suomen Standardisoimisliitto SFS laatii, vahvistaa ja julkaisee SFS-standardeja yhteistyössä eri alojen yhteisöjen kanssa. Suomen jäsenyys eurooppalaisissa standardisoimisjärjestöissä CEN, CENELEC ja ETSI edellyttää, että eurooppalaiset standardit vahvistetaan jäsenmaissa myös kansallisiksi standardeiksi.

SFS-luettelo maksaa 48 euroa (+ alv 22 prosenttia ja toimituskulut). Luettelo myy SFS:n asiakaspalvelu, puh. (09) 149 9331, faksi (09) 146 4914, sähköposti: sales@sfs.fi.

SFS-luettelo on luettavissa SFS:n [www-sivuilta](http://www.sivuilla) standardien soveltamisalaoilla täydennettynä www.sfs.fi. SFS-standardeja voi imuroida SFS-Standardisoinnin verkkokaupasta osoitteessa <http://sales.sfs.fi> suoraan omalle koneelle.